

A nagy háború száz éve

Száz évvel ezelőtt „tört ki” az első világháború, aminek kimenetele gyökeresen megváltoztatta az emberi történelmet. Ezzel bizonyára sokan egyetértenek, és ehhez méltóan világszerte lesz visszatekintés 1914-re. Történelmi munkák, folyóirati, hírlapi megemlékezések tízezrei jelennek meg a következő hónapokban. De a bulvársajtónak és a filmiparnak is bő alkalmat ad az évforduló érdekességei tárlására, milyen is volt a világ akkor, hogy is történt, mi váltotta ki Európa népeiből azt az indulatot, amivel egymás torkának estek.

Kérés jött Bata János főszerkesztőntől, küldenék-e olyan írást, ami az első világháborúhoz kapcsolódik, merthogy századik évfordulója lesz annak a napnak, amivel elkezdődött. Bizony, meg kell emlékezni annak a háborúnak a megindulásáról, amit akkori remények szerint be kellett volna fejezni, mire lehullanak a fákról az őszi levelek, természetesen győzelemmel. Jóllehet így remélték az ellenoldalon is. De mint tudjuk, nem négy hónapig, hanem négy éven át tartott az addig megélt emberi történelem legnagyobb anyag- és emberáldozatot követelő háborúja. Személyes élményt elmondóra ma már nem akadunk, mindannyian csak a megtanult, megszerzett ismereteinkre támaszkodunk. Ilyen ismereteink alapján kimondhatjuk, hogy az a négy év, és főleg számos következménye mindannyiunkat érintett, sorsunkra ma is kihat. Nem túlzás, Európát egészen más útra térítette.

Felvetődött bennem a kérdés, miért gondolja a nívós folyóirat főszerkesztője, hogy a témával foglalkozó júniusi szám szerzői között legyen olyan is, aki nem történész, nem kutatója a megadott témának, csupán, talán koránál fogva a közvetlenebb következmények nemzedékének még élő tanúja.

Valóban a húszas-harmincas évek mindent elveszített népe borús hangulatának és a csak

azért is talpra állunk makacosságának vegyes érzelmi légkörében nőtem fel, és történelemtanárait érdeme, hogy azóta is gyötör a kérdés: miért kellett megtörténnie, és miért így? Akit elverték, akarja tudni miért kapott ki. Történelemtanárom kifejtette, hogy Közép-Európa, pontosabban Németország és az Osztrák-Magyar Monarchia ipari és gazdasági fellendülése felkeltette Britannia féltékenységét, szövetségekötésekkel előkészítette a háborút, a szarajevói pisztolylövés annak időzített elindítására szolgált. Azóta foglalkoztat engem – nem igazán a merénylet miéértje, hanem – a történetnek az a része, hogy szinte napokon belül hadüzenettel reagáltak rá Európa nagyhatalmai. A mai napig tartó százéves folyamat megfigyelése nyomán állítom, hogy ami száz évvel ezelőtt megtörtént, nemcsak nagyhatalmak között megvívott háború volt, ami be is fejeződhetett volna valamilyen megbékéléssel, hanem egy az egész emberi világot átalakító terv első állomása, ami még egyre halad valamilyen végkifejlet felé. Ennek a nyomulásnak érdeklődő figyelőjeként számos alkalommal írtam a nagy háború szerepéről, mint egy szerkezeti átalakulás kiinduló állomásáról. Ezért lesz talán megengethető számomra, ha korábbi írásaim néhány megállapítását is beépítem jelen írásomba.

Politikai érdeklődésem hajnalától két dolog kiemelten érdekel, egyik: mely hatalmak törekedtek mindenáron háború árán elérni céljukat, és az mi volt? Másik: van-e szerves kapcsolat a szóban forgó háború és annak máig élő következményei és a ma uralkodó Pax Americana világrend között.

*

Mintha elvesztették volna józan eszüket a fehéremberlakta világ népei, úgy estek neki egymást öldökölni. Eladdig a háborúkat addig vívták az uralkodók, amíg bírták anyagilag, ez a háború a szembenálló országok hadviselő erején felül,

a polgári lakosság kimerülésén át, a vesztesek kegyetlen letiprásával, megalázásával, könyörtelen kifosztásával, teljesíthetetlen jóvátételi kötelezettséggel, győztesek általi ellenőrzésével, uralkodóházától eltiltással, politikai és gazdasági elszigeteléssel tudott csak befejeződni. Vagy talán csak megállapodni valamilyen függőségben.

Igen, a befejezés szó csak a háborúskodás puszkaporszagú szakaszára találó kifejezés, mert nem jött béke Európára, hiába deklarálták. Egy emberöltőn belül újra kezdődött, és ha annak végeztével előállott helyzetre – beleértve a fél évszázados fegyveres megszállást – tekintünk, azt kell mondani, hogy a száz évvel ezelőtt elkezdett háború egy előre megtervezett – ma már alig leplezhető –, de igazán el nem ismert célja körvonalazódik Európa mai állapotában. Más szóval, a két világháború lefolyásának és politikai következményeinek okozati azonossága annyira szembeötlő, négy generáció nagyhatalmi politikája annyira következetes, hogy lehetetlen visszahúzódnunk a feltételezéstől, hogy a két világháború egyazon szándék, egyazon cél érdekében végrehajtott történelmi terv kivitelezése volt. Politikai áramlatok, izmusok, szólamok, mint: demokrácia, népek önrendelkezési joga, emberi szabadságok, szocializmus és hasonlók, mind csak függöny előtti színházi dekorációk, mind csak a szenvedélyek felkorbácsolására, egyenletlenség szítására, belső meghasonlásra, zavarkeltésre bedobott szólamok, amelyek sehol sem voltak, amikor (1918, 1945) a kocka el lett vetve. Amikor az átrendezés ultimátumát mi, közép-európaiak megkaptuk (1989), annak egész szelleme az örök győztesek lekezelő arroganciája volt, és maradt máig a belügyekbe is beleszólas igényével.

Az első világháború nem kezdete, inkább következménye volt egy hatalompolitikai irányzatnak: 1914-ben a történelem kilépett a medréből, de a vizek gátszakadásig duzzasztását korábbi törekvések végezték el. Ha mégis kezdete volt valaminek, 1914 kezdete volt egy méreteiben mind nagyobb és erkölcsében mind hitványabb véres, háborús korszaknak, amelynek elején még volt Közép-Európa ezeréves országokkal és reményteljes jövővel, még volt Európa mint a haladás és civilizáció kiérdemelt tekintélye, még volt kereszténység mint az erkölcsi magartás

mértékegysége. Vagy ha a következményekre akarunk rámutatni, elég csak azoknak a sorsát követni, akik a gátszakadás külső, Európán kívüli erőihez oly lelkesen partnerek lettek: hol vannak Nyugat-Európa „győztes” hatalmai, büszke gyarmatbirodalmaik mivé lettek? – Elvitte mind a Tengerentúli Nagy Hitelező?

Hol van Európa Tékozló Fia?

Nem mulaszthatjuk el, hogy a jelenkor történelméről szóló, az emigráció szinte egyetlen klasszikus művéből ne idézzünk:

„Anglia nem Európa. Nem a Csatorna miatt nem az, bár a Csatorna szimbolizálja ezt a tényt, hanem azért, mert Anglia öncélú világbirodalom, önmagában kontinensnyi kategória, s mint ilyen, nem tagja, hanem vetélytársa Európának a kollektív élet minden vonatkozásában. Anglia csak a Győzhetetlen Armada pusztulásáig volt európai állam, és majd csak a Brit Commonwealth szétesése után válik ismét azzá. Amint a jelek mutatják, ez a fejlődés már folyamatban van.

A Brit Commonwealth óta Angliára nézve a minden európai népre és államra érvényes kontinentális maximák nem érvényesek, sőt Anglia politikai és gazdasági maximái Európát illetően nemcsak mások, de ellentétesek is az európaiak maximáival. A Brit Commonwealth mind politikailag, mind gazdaságilag impotens Európát igényelt, s ennek megfelelően a brit politikának első számú maximája egy laza, széteső, szervezetlen és önmagát paralizáló Európa volt. Ezért volt Anglia ellensége minden valaminő kontinentális egységre törő, tehát a kontinentst megszervezni akaró vállalkozásnak, akár francia, akár német is az, és ezért volt az, hogy az angol ágyúk Waterlooán éppúgy dörögtek, mint Ypernnél, vagy Dunkerquenél, és 1815-ben éppúgy, mint 1919–20-ban, vagy 1945-ben. Bécsben, Versaillesben vagy Potsdamban az angol politika következetesen ugyanazt munkálja: az európai paralizist és ennek következtében a kontinentális káoszt. A brit politika »európai egyensúly«-nak nevezte ezt, s ha arra gondolunk, hogy az egyensúly az erők paralizisát és a tehetetlenség állapotát jelenti, az elnevezés valóban pompás és találó.

Angliára és Európára egyaránt tragikus volt az a tény, hogy Európa szervezésének és vezetésének feladata szempontjából a nagy európai

népek között egyedül a politikailag és lelkileg legalkalmasabb Anglia volt az, amely egy európai egységet megvalósítani hivatott népként soha szóba nem jöhetett és nem is kívánt jönni.” (Padányi Viktor: A nagy tragédia, Melbourne 1952)

Nem jött, nem jöhetett szóba, mert a tengeri hajózás technikai fejlődésével és a világkereskedelem új távlatának, beláthatatlan ígéreteinek mámorában Európán kívül világhatalommá vált. Elég itt idézni a neves konzervatív párti, gyarmatépítő miniszterelnököt, Benjamin Disraelit (1874–1880): „Gain and hold territories that possess the largest supplies of the basic raw materials. Establish naval bases around the world to control the sea and commerce lanes. Blockade and starve into submission any nation or group of nations that opposes this empire control program.” („Megszerezni és megtartani az alapvető nyersanyagokat birtokló területeket. Világszerte tengeri bázisokkal ellenőrizni a tengereket és a kereskedelem útjait. Blokáddal, kiéheztetéssel elnyomni bármely népet vagy népek csoportját, amelyek ellenállnak ennek a birodalmi ellenőrző programnak.”)

És ezek nemcsak üres szavak voltak. David Lloyd-George 1910-ben (január 8.) Plymouthban elhangzott beszédében mint az angol gyarmatbirodalom pénzügyminisztere az alábbiakat mondta: „Mi bonyolítjuk le a világkereskedelem legnagyobb részét. Sokkal többet, talán tízszeresét annak, amit Németország végez. Ők csak a saját árujukkal kereskednek. A nemzetközi kereskedelem a miénk.” Az angolok érdeke az első világháború kirobbantásában az volt, hogy megakadályozzák a kontinentális Európa felemelkedését, amelynek a XX. századra eljöttek a történelmi feltételei. Britannia elérte, amit akart, és még sokkal többet – velehanyaglott. Már a század elején Európa elveszítette élenjáró szerepét mint az emberi kultúra és civilizáció vezető hatalma. Ilyen szerepre ma már ismét képes lenne, de a százéves Európa-ellenes háborúskodás egyetlen győzteseként világhatalommá emelkedett Amerikai Egyesült Államok katonai, gazdasági és politikai ellenőrzése ebben megakadályozza.

Amerika vette át Európa szerepét a világpolitika irányításában. Ez azt eredményezte, hogy a változás üteme felgyorsult, mert míg Európa világpolitikai rendezői ereje a kontinens megosztottságának megfelelően megosztott volt (és részleges, hiszen abban főleg a nemzetközi kereskedelemben foglaltos nyugat-európai országok vettek részt), addig az Egyesült Államoknak mint egyetlen központi kormányzatú, gyors elhatározásra képes államnak széles körű és önálló elhatározásra felhatalmazott és a kereskedelmi vállalatokat készségesen kiszolgáló kormánya mérhetetlen előnyben volt minden más hatalommal szemben. Nem túlzás azt mondani, hogy a világpolitika irányításának monopol helyzetébe jutott. Mindaz, ami azóta történt, beleértve Közép-Európa szovjet-orosz megszállását is, az összes gyarmati közigazgatások felszámolását is, az ENSZ létrehozását is, egyszóval ami azóta történt, mind az amerikai világrendező politika akaratából, vagy jóváhagyásával történt és történik. (Csapó Endre *A hetvenéves háború 1914–1984, Magyar Élet, 1984. augusztus 16.*)

*

Számíthatunk a százéves évfordulón megemlékezések, fejtegetések, könyvek, tanulmányok özönére, főleg az akkor győztesek megfogalmazásában. Elmondják a sarajevói merényletet, annak részleteit, meg azt, hogy az Osztrák-Magyar Monarchia elindította a háborút, de a győzelem igazságot tett. Ezen túlmenően arról is szó lesz, hogy eladdig elnyomott népek végre önálló állami életre alkalmas országot kaptak.

Nem véletlenül készült fel Szerbia az évfordulóra. Emir Kusturica filmrendező dokumentumfilmet is készített Gavrilo Principről, aki „saját hazájában gyilkolta meg a megszálló rasszista, antiszemita Ferenc Ferdinándot, a gyilkossággal pedig visszaélt a történelem, és a szerb nép üldözésére, valamint a háború kirobbantására használták fel”. A Történelmi Füzetek (Andrić Intézet) című kiadványban jelent meg a hír, hogy megtaláltak egy elveszett levelet, amit Oskar Potiorek tábornagy, Bosznia-Hercegovina osztrák katonai kormányzója 1913. május 28-án, vagyis 13 hónappal a háború kitörése előtt írt Leon von Bilinskinek, az Osztrák-Magyar Monarchia pénzügyminiszterének, amiben azt írta: „legfontosabb feladatunknak azt kell tekintenünk, hogy néhány

év alatt szisztematikusan felkészüljünk egy elkerülhetetlen, nagy háborúra. ... Végzetes tévedés lenne azt hinnünk, hogy Szerbiából megbízható barátot tudunk csinálni. Amennyiben a mostani helyzetet nem használjuk ki arra, hogy Szerbiát veszélytelenné tegyük azáltal, hogy a monarchiával egyesítjük, legalább gazdasági-, vám- és katonai egyezmény keretében, feltétlenül számíthatunk arra, hogy a jövőben az az állam nyíltan és megkeseredetten az ellenségeink oldalán fog harcolni“ – olvasható a levél átiratában. Ilyen „dokumentáció” tucatjával jön majd elő a Monarchia bűnössége igazolására. Ennél többet mond az a tény, hogy a háború előtti évtizedben szerb tiszteket képeztek ki Franciaországban.

Kinek állt érdekében?

Középiskolai történelemtanárom határozotlan állította, hogy a háborúra az angoloknak a német felemelkedés miatti féltékenysége adott okot. Ezzel a '30-as években kapott információval azóta sem találkoztam hivatalos történelmi kiadványokban olyan értelemben, hogy az angolokat nevezik meg a nagy háború értelmi szerzőjeként. Ezért lett meglepetés számomra Schmidt Mária történész, egyetemi tanár előadása az „Európa nagy háborúja és az új világrend születése” című nemzetközi konferencián. A „1914-2014-CONFERENCE” nevű tudományos nemzetközi tanácskozás Budapesten lesz június 27-28-29-én. Ennek múlt év novemberi előkészítő tanácskozásán a szervező Schmidt Mária történész felszólalásában többek között az alábbiakat mondta:

„1871-ben, a Német Császárság létrejöttével, melyet Disraeli brit miniszterelnök az 1789-es francia forradalomnál fontosabb eseménynek nevezett, veszélybe került az európai erők erőegyensúlyán alapuló rend, ami biztosította, hogy a Waterloonál győztes britek felügyeljék és irányítsák Európát. A franciák felett aratott fölényes győzelme után a Versailles-ban kikiáltott Német Császársággal egy új erőközpont jött létre Európa szívében. A világkereskedelemben és az ipari termelésben vezető brit világbirodalom gazdasági előnye a dinamikusabb növekedést produkáló Német Császársághoz, illetve az Amerikai Egyesült Államokhoz képest a XIX/XX. század fordulójára aggasztóan csökkent, sőt az új iparágak-

ban a britek jelentős hátrányba kerültek. 1907-ben a brit külügyminisztérium egyik magas rangú tisztségviselője, Eyre Crowe, elemezte azt a kihívást, amit az új német birodalom létrejötte a világ akkori vezető nagyhatalma, a brit világbirodalom számára jelentett, és arra a következtetésre jutott, hogy »Mindegy, mi a célja Németországnak. Mindegy, milyen politikát választ. Németország önmagában, függetlenül szándékaitól, objektív fenyegetést jelent Nagy-Britannia számára, ezért léte összeegyeztethetetlen a brit birodalom létezésével«. ... A német–brit összecsapás tehát a német egység tényéből következett és ezért elkerülhetetlen volt, érvelt Sir Edward Grey brit külügyminiszter is. Vagyis, azt a válságot, ami az I. világháborúhoz vezetett, az egyesült Németország képessége és nem a német magatartás okozta. Ez azt jelenti, hogy 1914-ről 1871 döntött. A XX. század elejétől a brit világbirodalom egymás után kötötte meg azokat a diplomáciai szerződéseket, amelyek Németország elszigetelését és bekerítését célozták meg.”

*

F. William Engdahl a „Century of War. Anglo-American Oil Politics and the New World Order” című művében kifejti, hogy már 1914-ben a kőolajról volt szó: „A Bagdad-vasúttal a németek hozzá tudtak jutni Mossul és Kirkuk újonnan felfedezett olajmezőihez, ezenkívül el tudták kerülni a Szezei-csatornát. Angliában megszólaltak a vészharangok, amikor a német mérnökök legyőzték Anatólia hegyeit és előttük állt a mezopotámiai síkság. Szükségesnek tartottak egy háborút.” Tovább ezt mondja Engdahl: „Ahogyan Az olaj fegyverével a világhatalomhoz című könyvemben kifejtem, a BP (British Petrol Company) egész történetét intrikák, megvesztegetések és kriminális mesterkedések hálózák be. Amikor 1914-ben a brit elit elindította azt a folyamatot, amely közvetlenül az első világháborúhoz vezetett, akkor ennek a vállalatnak a keze volt benne a játékban. A Német Birodalom és a német ipar, a Német Bankkal együtt, közvetlenül az akkori világ legambiciózusabb vasúti infrastruktúra projektjének, a Berlin–Bagdad vasútvonalnak a befejezése előtt álltak. A brit Királyi Tengerészet, amelynek tengerészeti minisztere egy ifjú politikus, név szerint Winston Churchill volt, ezt a Bagdad-vasutat, amelyet amerikai és brit bom-

bák 2003-ban végleg megsemmisítettek, Nagy-Britannia Perzsiában (Irán) és Kuvaitban lévő új olajforrásai halálos fenyegetésének tekintette. (Franz-Jürgen Römmeler: Kortörténeti szemléldések... 1914-2014 Conference.)

*

Drábik János Uzsoracivilizáció című munkájában említi:

„A hivatalos történetírás még ma is úgy írja meg a huszadik század – és benne a világháborúk történetét –, hogy a pénzhatalom és a vele szövetséges szabadkőművesség szerepét nem elemzi, vagy említést sem tesz róla, vagy csak mellékesen utal rá. Ez alól tiszteletreméltó kivételt jelent a Párizsban élő Fejtő Ferenc, aki a már hivatkozott »Rekvium egy hajdanvolt birodalomért« című munkájában több fejezetet is szentel a szabadkőművesség szerepének. Fejtő szerint az Osztrák-Magyar Monarchiát a Franciaországban és Nagy-Britanniában eluralkodott osztrákgyűlölet tette tönkre, amelynek élharcosai a szabadkőművesek voltak, akik régóta várták a leszámolást klerikális főellenségeikkel. Az osztrákgyűlölet ugyanis kihasználta a Monarchián belüli autonomista és szeparatista mozgalmakat, mégpedig úgy, hogy segítette kibontakozásukat. Fejtő is úgy látja, hogy az Osztrák-Magyar Monarchia szétrombolásának ténye annyira összhangban volt a franciaországi és az amerikai szabadkőművesek eszméivel, hogy szinte fenntartás nélkül a feldarabolás mellett voltak, és befolyásuk hozzá is járult ehhez.»

Ismét csak Fejtő Ferenc állapítja meg, hogy az élcsapat szerepét betöltő szabadkőművesség számára a cselekvési tervet a propaganda két szabadkőműves lángelméje, Thomas Masaryk és Edward Beneš szállította. Ma már világosan látható, milyen fontos szerepet játszottak a kompromisszumos béke elleni küzdelemben, a háborús célok meghatározásában, és végül a háború előtti Európának az új Európával való felváltásában.

Háborúk és a tőzsde

„A háborúk legelején először a piacok beszakadnak, de elég hamar talpra állnak, majd új csúcsokra mennek. Vagyis a megfelelő befektetői magatartás ilyenkor az, hogy vásároljunk az első napokban vagy hetekben. Mi így tettünk hétfőn

a piaci mélypontokon is. Mert ahogy báró Rothschild mondta: »Akkor jön el az idő vásárlásra, amikor vér folyik az utcákon«. Ő vagyonának jelentős részét akkor kereste meg, amikor a napóleoni háborúk idején bevásárolt részvényekből. Amikor mindenki menekült a piacról, ő csak vett és vett. Vagyis »contrarian«-nek kell lenni, és a tömeggel szembe kell menni, ha komoly pénzt akarunk keresni. Nézzük meg az első világháborút. A piac először 4 hónapig zárva volt, majd mikor újra nyitott 30%-os gappal nyitott, de egy éven belül felpattant és 80%-ot erősödött 1915-ben.» (Tőzsde Fórum, WebStart Kft., 2014. 03. 07)

*

„A XIX. század második felében a Rotschild-ház bécsi ága finanszírozni kezdte egy tehetséges és becsvágyó fiatal német herceg, Otto von Bismarck karrierjét. Támogatásukkal Poroszország élére került, amely akkor a számos német nyelvű állam között a legnagyobb volt. 1866-ban Bismarck Ausztria legyőzésével kikapcsolta a Habsburg-ház befolyását a német ügyekre, és amikor a francia császár, III. Napóleon akadályozni próbálta a német egységet, legyőzte az ellene felvonuló francia hadsereget. ... A pénzoligarchia által háttérből irányított brit kormány mindig kezdeményező szerepet játszott az európai szövetségek kialakításánál. A feltörekvő kontinentális hatalmat lehetőleg más államok szövetségével korlátozták, és így alakították ki és tartották fenn a hatalmi egyensúlyt. »Angliának nincsenek állandó barátai, csak állandó érdekei« – hangzott a formula. A háttérhatalom már régóta tervezte a katolikus Habsburg dinasztia eltávolítását és birodalmának a megszüntetését. A napóleoni háborút követő „Szent Szövetség” időszakában azonban megszilárdult a dunai monarchia, és túlélte az 1848-as szabadkőműves forradalmi időszakot is. A Szent Szövetség másik fontos államának, a cári Oroszországnak a segítségével a bécsi udvar győzedelmeskedett a magyarok függetlenségi harca felett is. Sőt, az 1867-es kiegyezéssel megerősítette uralmát Magyarország felett, amely többé nem akart elszakadni Ausztriától. A háttérhatalom ezért szabadkőműves hálózatának a segítségével újabb kísérletet tett a Monarchia feldarabolására.» (Drábik János A német egység és a világháború című írásából.)

A háborúkezdés bűnének mentesítése

A világháború megalkotta a tömeggyilkosságot, az emberek gépi bedarálását. Második felvonásában ez hatványozódott, olyan fokra emelkedett, amelyen sokmillió városok pusztultak el mindenestől. A világháború akkora gazember-ség volt, aminek szégyenétől a győztesek a felelősség teljes áthárításával igyekeztek mentesülni, ami csak növelte gazságuk méretét. És még megtoldták a megvádolt megbüntetésével is.

Az első világháború végén a „Versailles-i szerződések” „jótételi cikkelye” (231§) így szól: „A Szövetséges és Társult Kormányok kijelentik és Németország elismeri, hogy Németország és szövetségesei mint e veszteségek és károk okozói felelősek mindazokért a veszteségekért és károkért, amelyeket a Szövetséges és Társult Kormányok, valamint polgárai a Németország és szövetségesei támadása folytán rájuk kényszerített háború következményeképpen elszenvedtek.” Németország ezt tiltakozás mellett írta alá – különben a szövetségesek általi teljes megzárás fenyegette. (Nos, ezt a mulasztást bepótolták 1945-ben).

Jótétel-fizetések

A fentebb már idézett Engdahl tovább ezt írja: „Valójában a párizs-versailles-i béketárgyalásoknál a Morgan bank rövidlátón cselekvő képviselői ültek a tárgyalóasztalnál. A jótételek nagyságát és a fizetési feltételeket kalkulálták. A háború alatt a Morgan banké volt a Szövetségesek ellátásának hitel- és szállítói monopóliuma. Állam- és bankérdekek összemosódtak.” John Pierpoint Morganról ezt olvassuk a Wikipedia internetes enciklopédiában: – Az Egyesült Államok jegybankjának (Fed) társalapítói (1913. 12. 23.) finanszírozták a háború első éveiben a francia és a brit élelmiszer- és fegyvervásárlásokat, és ezeknek az államoknak a hadikölcsöneit. A teljes fegyver- és lőszerimportot a Morgan bank- és cégbirodalom bonyolította le, ill. állította elő és szállította. Morgan birodalma tette lehetővé az USA belépését a háborúba: J. P. Morgan vezetése alatt, az élen az ő (ma »J. P. Morgan Chase«-ként, a Rockefeller-klán befolyási övezetéhez közel álló) bankjával létrejött egy több mint 2000 bankot tömörítő konzorcium, amely (akkor gigantikus) 500 millió USA dollárt bocsátott az Egyesült Álla-

mok rendelkezésére. A Morgan-képviselők Versailles-ban pénzt akartak látni – a Morgan-képviselők első jótételi követelése Versailles-ban a háború vesztesével, Németországgal szemben 20 milliárd arany márkára rúgott (mintegy 7000 tonna aranyra). A devizaárfolyamtól és az aranyártól függően ez átszámítva mintegy 100 milliárd eurónak felelne meg. Ez akkortájt óriási követelés egy háború által meggyötört ország részére, kivált, mivel jótételként még természetbeni cikkeket és gépeket is követeltek. (Franz-Jürgen Römmeler: Kortörténeti szemlélődések... 1914-2014 Conference.)

Világháborúból világhatalom

Ha jellemezni akarjuk a huszadik század történelmét, áttekintve a föld öt kontinensén, azt látjuk, hogy a háború, mint valami erdőtüz, hol itt, hol ott lobbant fel, két esetben füstjével belepve az egész világot, majd kisebb fellángolásokkal felperzselve a korábban esetleg véletlenül kihagyott részeket, hogy nyomában új színekkel új zászlók lengjenek.

A futótűzről azt állítják, hogy tisztító láng, ami hivatott elégetni korhadt ócskaságokat, a velejáró szélviharról pedig azt hirdetik, hogy új időknek új dalait hozza. Nekünk, magyaroknak országunk, népi állagunk ötfelé tépését, lelkünk meghasonlását, környezetünknek a kisantantós gyűlöletgyűrűbe fogását, a háborúba kényszerítést, újabb országcsönkítést, szibériai katorgát, szadisták rémuralmát, felkelésbe hecceléssel előcsalt hazafiak legyilkolását, a szolgaság nemzetközi konszolidálását hozta. De ezt hozta többkevesebb hasonlósággal más népek részére is, Európában minden vitán felül, de még a gyarmatvilági új kirakati államok népeiről sem lehet azt állítani, hogy a függetlenség rájuk aggatott kellékei mögött nagyobb léptekkel haladnának egyéni szabadságuk és kollektív nagykorúságuk irányába azóta, hogy „felszabadultak”.

A háború nem tisztítótüz, mert erőszak nem hozhat igazi békét és igazságos rendet. A huszadik század háborúinak közös jellemzője volt, hogy mindenütt kierőszakolta a párturalmak uniformizált állami közigazgatását, melyeknek minden funkciósinóriját valamelyik világhatalom vagy annak nevében működő politikai vagy gazdasági agentúra húzokodja.

Két világháborúban népek vicsorogtak kollektív gyűlölettel egymásra, mindenütt bevezették az általános hadkötelezettséget, belevonva mindenkit a kötelező öldöklésbe, és a profitéhes kapitalizmus bőven nyújtotta a fegyverkezési kölcsönt egyik, vagy akár mindkét fél elvérézéséig. Tudomány és technológia a permanens háború szolgálatában állt, és a gazdasági élet alapjává állandósult a háború, a war economy, aminek legnagyobb vívmánya a deficitgazdálkodás. Vagyis, az állam nem megy tönkre, csak eladósodik.

A politika a hadiipar prostituáltja. Amikor a politikusok a Versailles környéki békediktátumokat létrehozták, tudva és szándékkal olyan átrendezést létesítettek, amiből egy negyed századon belül egy másik általános háború zúdult Európára, hosszú időre új piacokat adva a hadiiparnak.

A háborúkat tervezik. A háborúhoz pénz kell. A nagy háborúhoz nagy pénz kell. A első világháború hiteligényeit nagy bankhálózatok szolgál-

ták ki, azok a számlák azóta is nyitva vannak a további háborúk finanszírozására. Azóta tönkrementek kis országok és nagyhatalmak, de a hitelintézetek növekedtek, gyarapodtak. A nemzetközi hitelhálózat így lett globális méretű. Az első nagy projekt óta a mai napig egyetlen nagy vállalkozás. És hatalmi bázis.

Az első világháború felborította a világ rendjét. Hogy ez nem a háború véletlen következménye volt, sem szükséges mellékterméke, hanem előre tervezett, azt bizonyítva látjuk az eredményből. Az eredmény: a folyamatban világhatalommá lett Amerikában székelő monetáris hatalom az amerikai nagyhatalmi erővel ellenőrzése alatt tartja immár egész Európát, azt követően, hogy a szovjet állam összeomlott. Az ellenőrzés azonnal létrejött Oroszország fölött is, azonban ez kicsúszott a pénzügyi csapdából. Itt van a gond Oroszországgal napjainkban.

A nagy háború 1914-ben kezdődött, és (ha lesz olyan) Európa feltámadásával ér véget.

